

Студент 4 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ ім. С. Кузнеця

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Анотація. Проаналізовано податкову політику України. На основі дослідження сучасного стану податкової політики країни розроблено основні напрями впровадження податкових реформ в Україні. Сформовано систему інформаційного забезпечення фінансової незалежності підприємств.

Анотация. Проанализирована налоговая политика Украины. На основе исследования современного состояния налоговой политики страны разработаны основные направления внедрения налоговых реформ в Украине. Сформирована система информационного обеспечения финансовой независимости предприятий.

Annotation. The article analyzes the fiscal policy of Ukraine. Based on a study of the current state of the national tax policy the main areas of implementation of tax reforms in Ukraine are developed. A system of information support of the financial independence of enterprises is formed.

Ключові слова: фінансова незалежність, інформаційне забезпечення, рівень забезпечення, інтегральний показник, податкова політика, податкова система, податкове законодавство.

Сучасний економічний розвиток України та її регіонів значною мірою залежить від стану податкової політики. Створення альтернативних виробництв, малих та середніх підприємств повинно стимулюватися податковою політикою у формі зменшення податкових ставок та збільшення неоподаткованого мінімуму. Одним із першочергових завдань ринкової реформи в Україні є створення ефективної податкової політики, яка б забезпечувала розвиток народногосподарського комплексу країни, відповідним чином регулювала б економічні відносини. Тому ця тема є дуже актуальною.

Питанням податкової політики України займаються як вітчизняні, так і закордонні вчені, а саме: Мірошніченко В. А., Й. Шумпетер, Дж. Л. Кембел, Д. Якобс, Дж. К. Гелбрейт, Ф. Фукуяма, С. Бриттан, А. Пікокома, П. Бурдье, А. Рещовскі, Р. Хелмс, М. Робертс, П. Хайт, К. Бредлі, Ш. Бланкарт, Кривенко К. Т., Савчук В. С., Беляєв О. О.

Сучасна податкова система України починає свій відлік з 1992 року. Це досить короткий час для створення високоефективної політики оподаткування, оскільки створення ефективної системи оподаткування – це не тільки практична, а й дуже серйозна наукова проблема. Адже податкова система включає в себе цілу низку встановлених у країні податків, зборів і обов'язкових платежів, а також складні механізми їх нарахування та внесення до бюджету та до державних цільових фондів. У той же час це не механічна сукупність, а внутрішньо організована, функціонально взаємоузгоджена, взаємодоповнююча, цілеспрямована система, яка базується на науково обґрунтованих і вже історично перевірених принципах податкової політики.

Дотримання основних принципів оподаткування дуже важливе для ефективної реалізації податкової політики сьогодні та створення оптимально справедливої та економічно виправданої системи оподаткування в найближчому майбутньому [1].

Сьогодні в Україні питання податкової політики належать до найгостріших як в економічному й соціальному, так і в політичному контексті. Україна, не маючи достатнього практичного досвіду й наукового обґрунтування формування та реалізації податкової політики, розвивалася експериментальним шляхом, нерідко роблячи при цьому хибні кроки [2].

Стратегія проведення податкової політики в Україні повинна спиратись на ґрунтовну теоретичну базу, максимально враховувати відмінність перехідного стану економіки держави.

Важливою умовою ефективної податкової політики є її стабільність і передбачуваність, завдяки чому у підприємств виникає можливість планувати господарську діяльність та правильно оцінювати ефективність прийнятих рішень.

Слід розглянути основні переваги та недоліки цього кодексу (таблиця) [3].

Переваги та недоліки Податкового кодексу України

Переваги	Недоліки
1. Зменшення кількості податків та зборів. 2. Зниження ставок оподаткування. 3. Усунення економічно необґрунтованих розбіжностей між правилами ведення податкового і бухгалтерського обліку щодо визнання й оцінки доходів і витрат. 4. Поступове зменшення ставки податку на прибуток. 5. Перенесення податкового навантаження на більш платоспроможну категорію громадян	1. Великий фіскальний тиск на малий бізнес. 2. Заборона відносити до податкових витрат витрати на купівлю товарів і послуг, отриманих від спрощенців. 3. Податок на нерухомість ураховує, що оподатковується не житлова, а загальна площа. 4. Введення такої норми, як податковий арешт і податкова реалізація майна. 5. Введення камеральних перевірок для середнього та великого бізнесу без повідомлення і без дозволу начальника податкової інспекції

Податковий кодекс України недосконалий і потребує подальшого розгляду і вдосконалення. Тому що, існує коло питань, які Податковий кодекс не дає змоги повною мірою й однозначно вирішити. Податковий кодекс повинен не тільки погодити базові принципи податкової та бюджетної політики держави, але, найголовніше, він зобов'язаний забезпечити баланс інтересів різних груп населення, стимулювати виробників товарів і послуг, і, що не менш важливо, він має створювати передумови для реформування всієї податкової системи країни для підвищення ефективності її функціонування й максимально можливого наповнення дохідної частини державного бюджету й бюджетів регіонів [4].

Отже, податкова політика як засіб макроекономічного регулювання, властивий економіці ринкового типу, в Україні лише починає формуватися. Цей процес ускладнюється, насамперед, відсутністю виваженої, реалістичної концепції виходу України з економічної кризи, розробленої на основі певної економічної теорії. Справа в тому, що якщо основним шляхом виходу економіки з кризового стану вважати стимулювання пропозиції, слід застосовувати одну податкову політику, якщо ж орієнтуватись на досягнення фінансової стабілізації, передусім низького рівня дефіциту державного бюджету та ін.

Таким чином, для вдосконалення податкової політики на сучасному етапі необхідно дотримуватися таких напрямів [5]:

прискорення процесів формування реального власника в усіх галузях національної економіки, насамперед, у промисловості й аграрному секторі;

створення умов для динамічного розвитку підприємств та галузей народного господарства, які мають тенденцію швидкого обігу фінансового капіталу, максимального зростання обсягу виробництва та прибутку;

розширення сектору малого бізнесу, який дає змогу, з одного боку, забезпечити зайнятість значної частини населення, а з другого – значною мірою прискорити процеси розвитку національної економіки;

оптимізація співвідношення між фінансовими ресурсами, мобілізованих до бюджетів різних рівнів, і грошовими засобами, що залишаються в розпорядженні фізичних та юридичних осіб;

зміна співвідношення між податками, які сплачуються населенням і підприємницькими структурами, за рахунок істотного збільшення доходів фізичних осіб;

збільшення податкової бази із значної кількості прямих податків, використання обґрунтованих податкових ставок залежно від виду діяльності та отриманих доходів;

використання економічних важелів для обмеження товарообмінних операцій усіма підприємствами та галузями економіки;

використання системи заходів, спрямованих на усунення можливостей застосування витратних методів господарювання.

Отже, розробка і використання в Україні податкової політики як засобу макроекономічного регулювання є одним з найактуальніших сучасних завдань. Невирішеність проблеми на концептуальному рівні, призводить до нестабільності податкової політики, що дестабілізує економіку.

Наук. керієн. Волошан І. Г.

Література: 1. Василевська Г. В. Податкова політика у регулюванні економічного зростання / Г. В. Василевська // *Фінанси України*. – 2009. – № 2. – С. 39–43. 2. Конрад Ю. Податкова політика в Україні / Ю. Конрад // *Економіка України*. – 2008. – № 1. – С. 95–103. 3. Ярошенко Ф. О. Реформування податкової системи України в контексті прийняття Податкового кодексу (коментарі до пропозицій Міністерства фінансів України) / Ф. О. Ярошенко // *Фінанси України*. – 2010. – № 7. – С. 3–21. 4. Налоговый кодекс Украины от 08.12.2010 г. № 2456 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. 5. Каламбет С. В. Податковий потенціал: теорія, практика, управління : монографія / С. В. Каламбет. – Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2006. – 304 с.